

Polovinu trustů hrozí zrušení

V Česku vzniklo více než 700 svěřenských fondů. Pod hrozbou zrušení se musejí všechny do konce června zaregistrovat do veřejného rejstříku.

KATEŘINA KOLÁŘOVÁ

Pátým rokem se v českém právním řádu zabývá institut, který umožňuje specifickou správu majetku. Svěřenské fondy neboli trusty do povědomí české veřejnosti dostal zejména designovaný premiér Andrej Babiš (ANO). Umístěním akci svých firem do dvou svěřenských fondů totiž vyřešil problém se zákonem o střetu zájmu. Svěřenské fondy tak dlouho čelily nařčení, že jsou „černou dírou“, kam se dá majetek dobře schovat.

Ministr spravedlnosti v demisi Robert Pelikán (ANO) je kvůli tomu chtěl dokonce úplně zrušit. Nakonec se o zvýšení transparentnosti má postarat veřejný rejstřík, kde budou povinné registrovány. A správa majetku zanikne těm svěřenským fondům, které registraci do 30. června nestihnou.

Trusty totiž sklízely kritiku zejména za to, že nebyly nikde povinné evidovány. Byť mohou být založeny pouze notářským zápisem, notáři žádnou evidenci nevedou, protože jim to zákon neukládá. Svěřenské fondy tak vznikaly bez jakékoliv kontroly státu a veřejnosti. V dnešních dnech je zřejmé, že jich vzniklo minimálně 737. Právě tolik se jich totiž přihlásilo na finanční úřad k daňové povinnosti. Týden před lhůtou pro jejich registraci jich však veřejný rejstřík eviduje jen slabší polovinu. Důvodů může být několik.

Prázdné schránky

„Velká část zakladatelů svěřenských fondů, kteří nemají kvalitní poradce, si této povinnosti pravděpodobně není vůbec vědoma. Nechci spekulovat, že se tak děje úmyslně,“ uvedl Aleš Eppinger z kanceláře Schaffer & Partner, který se na svěřenské fondy specializuje. Blízcím se koncem lhůty se rejstřík každý den rozšiřuje řádově o desítku trustů. Ke včerejšku se soupiska zastavila na čísle 317.

„To jsou ty svěřenské fondy, které mají reálný obsah, tedy vlastní aktiva, a jejich svěřenští správci s řádnou péčí fond zaregistrovali, aby mohl vstupovat do budoucích vztahů bez omezení. Řada svěřenských fondů byla totiž založena pouze jako prázdné schránky, které teprve čekají na svoji příležitost; u nich se s registrací určitě spěchat nebude,“ vysvětluje si nízký počet registrovaných fondů Jakub Hollmann, expert na trustovou agendu a partner advokátní kanceláře Cisař, Česka, Smutný.

Svěřenskému fondu, který nebude k 1. červenci v evidenci, za-

ILUSTRACE RICHARD CORTÉS

Typy svěřenských fondů

Tzv. family trust – důvodem založení je uchování rodinného majetku pro další generace rodinných příslušníků

Obchodní – účelem je provozování obchodního závodu nebo vyvíjení podnikatelské činnosti za účelem dosahování zisku

Investiční – účelem je investování na základě určené strategie, založené zpravidla na principu rozdělení rizika

Zajišťovací – hlavním účelem je zajištění dluhu anebo je využíván k restrukturalizaci firem

Tzv. asset protection trust – jeho účelem je ochrana majetku při rizikovém podnikání

737 svěřenských fondů se dosud registrovalo na finanční úřad

z toho jen 317 subjektů provedlo povinnou registraci do veřejného rejstříku

nikne správa a nebude jim umožněno jakékoliv právní jednání.

„Jejich rušení nastane v případě, že jejich správci nebudou reagovat na výzvu soudu k odstranění nedostatků v podobě povinné registrace,“ dodal Hollmann.

Pokud bude ve zrušeném trustu uložen majetek, musí se vypořádat podle pravidel statutu fondu, který obsahuje detailní pravidla nakládání s majetkem.

„Správce svěřenského fondu bude muset provést likvidaci trustu. Neučiní-li tak on, bude to nucen učinit rejstříkový soud na náklady svěřenského fondu,“ uvedl Eppinger. Dodal ale, že nepředpokládá, že by soudy v tomto ohledu vyvíjely přehnanou aktivitu směřující k „ex offo“ likvidaci svěřenských fondů.

„Trust není neviditelný plášť“

Podle ministerstva spravedlnosti jsou pouze dva svěřenské fondy založeny za veřejně prospěšným účelem. I praxe právníků dokazuje, že nejoblíbenějším typem je takzvaný family trust, založený za účelem uchování majetku pro další generace rodinných příslušníků. Naopak dosud nejméně rozšířeným je takzvaný asset protection trust, jehož primárním účelem je preventivní ochrana majetku při rizikovém podnikání, a to před nároky třetích osob, typicky insolvenční či exekucí. Zejména v zahraničí je využíván podnikatelsky exponované osoby, které chtějí majetek ochránit třeba před šikanózními insolvenčními návrhy.

Nicméně mýtus, že do trustu lze jednoduše schovat majetek před exekutorem, je podle právníků v naprostém rozporu se smyslem zákona. Předpokladem založení fondu totiž nesmí být poškození práv již existujících věřitelů. „Svěřenský fond není žádný neviditelný plášť kouzelníka Rumburka či jiný záračný prostředek na ukrytí majetku. I přes existenci svěřenských fondů máme stále příslušnou právní úpravu v trestním zákoně a v jiných právních strukturách, které postihují závažná právní jednání osob zúčastněných na tvorbě trustových struktur a které mohou efektivně zajistit majetek vložený do svěřenského fondu,“ upozorňuje Eppinger.

Praxe však naráží na stručnou legislativní úpravu trustů. Byť institut u nás není úplnou novinkou – znal ho už rakouský všeobecný občanský zákoník, který v českých zemích platil do roku 1950 –, současná úprava byla inspirována quebeckým občanským právem. „Převzali jsme ale jen část úpravy, což je škoda a musíme to v našich podmínkách dohánět,“ konstatoval Hollmann.

K problematice svěřenských fondů neexistuje dosud judikatura, která by některé problematice aspekty řešila. Lze tak předpokládat, že i blízcí se lhůta pro registraci trustů a jejich případné rušení přinese trustům výkladovou vzpruhu.

Duch práva v době drsného pragmatismu

KRISTIÁN LÉKO
redaktor LN

PRÁVNICKÝ GLOSÁŘ

Kromě procházek po kolonádě a popíjení pramenů (ať už dvanácti „oficiálních“, nebo toho třináctého) nabízí každoroční konference *Karlovarské právnícké dny* výjimečnou příležitost prodiskutovat se špičkami oboru aktuální otázky. Slovy jednoho pražského advokáta je to „jediná normální příležitost mluvit s lidmi napříč oborem odborně a přitom otevřeně“. Byť mladší právníci brblají nad referáty šedesátníků a sedmdesátníků, přednosti karlovarské konference je pestrost – jak tematická, tak generační.

Každoročně ve Varech přednáší profesor Karel Eliáš, letos o obcházení zákona. Toto odborně nepřilíší prozkoumané téma v posledních letech dostal do obecného povědomí Andrej Babiš (ANO) svým kreativním přístupem k čerpání dotací (Čapí hnízdo) i plnění daňových povinností (korunové dluhopisy).

Slovy římského klasika Paula „zákon obchází ten, kdo sice zachovává znění zákona, ale jedná proti jeho duchu“. V českém právu je základem ústavní nález z roku 2003, který obcházení zákona definuje jako postup, kdy „se někdo chová podle práva, ale tak, aby záměrně dosáhl výsledku právní normou nepředvídaného a nežádoucího“. Je dobré si tyto právní principy připomenat právě v dnešní době, kdy českou politiku ovládl drsný a bezhodnotový pragmatismus.

Zatímco v hlavním sále hotelu Ambassador se přednášelo o započetí nebo právní subjektivitě, v kuloárech se hodně diskutovalo, kdo nahradí končícího předsedu Nejvyššího správního soudu (NSS) Josefa Baxu. Ten už zítra zamíří s Pavlem Rychetským a Pavlem Šámallem na schůzku s prezidentem Milošem Zemanem, kde budou právě budoucnost vrcholu správní justice projednávat.

Ve svém karlovarském příspěvku se ale Josef Baxa věnoval obecnějšímu zhodnocení působení správní justice, která nikdy nebude motorem změn, ale může fungovat jako brzda příliš rozpínavého státu. K tomu potřebujete nezávislé soudce a předsedu, který se nezálečně tlaků ze strany politiků. Potřebujete ale také čas na zpracování kvalitních rozhodnutí. A to může být dnes potíž, protože třeba v Praze se na rozhodnutí ve správních věcech čeká 615 dnů a republikový medián je 397 dní...

A problémy má i samotný NSS, který je tak trochu obětí svého vlastního úspěchu. Baxa tak navrhuje překreslení mapy správních soudů – aby místo 11 krajských pracovišť existovaly třeba jen čtyři prvostupňové správní soudy, jež by byly srovnatelné co do typu i počtu případů. Aby se odlehčilo NSS, tak navrhuje omezení přípustnosti kasační stížnosti. Za to se nedávno zasazoval i ministr spravedlnosti v demisi Robert Pelikán (ANO): „Je paradoxní, že u pokuty za parkování má člověk k dispozici více opravných prostředků než u trestu jednoho roku nepodmíněně.“

Je ale dnes vůbec relevantní, co si myslí Robert Pelikán, když během pár týdnů skončí v politice...? Už je však alespoň jasné, že se do jeho kanceláře nastěhuje poslankyně ANO Taťána Malá. Uvidíme, jestli české právní prostředí obohatí poznatky ze Slovenska, na jehož právní systém by coby absolventka bratislavské Panevropské školy práva měla být expertkou...

ADVOKACIE ŽIJE

Spoluzakladatel advokátního informačního systému Praetor a odborník na IT právo Martin Kašpar začal od června spolupracovat s advokátní kanceláří **Brož & Sokol & Novák**. Za svůj největší přínos Kašpar vnímá zejména své zkušenosti z oblasti realit a práva informačních technologií.

Advokátní kancelář **CEE Attorneys** poskytovala právní poradenství společnosti LeaderFin za účelem získání oprávnění nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru a zápisu do registru vedeného Českou národní bankou. Za advokátní kancelář na získání licence pracovali vedoucí advokátka Ivetta Koubková a advokát Martin Dohnal.

Na pozici counsel do mezinárodní advokátní kanceláře **DLA Piper** nastoupil **Petr Koblovský** (na snímku), který rozšíří tým expertů na M&A a finanční právo. Koblovský dříve působil v advokátních kancelářích Allen & Overy a Kocián Šolc Balašík. Pracoval rovněž v Evropské centrální bance a Evropské investiční bance. Současně je advokátem i ve státě New York v USA.

Na jedné z největších letošních nemovitostních transakcí v Praze se poradensky podílela advokátní kancelář **Havel & Partners**. Kancelářskou budovu Explora Business Centre v Nových Butovicích koupila mezinárodní investiční skupina Golden Star Real Estate. Tým kanceláře řídil partner kanceláře Martin Fučík a senior advokát Albert Tatra.

Řady advokátů mezinárodní kanceláře **PwC Legal** rozšířila Barbora Malimánková. Přichází z mezinárodní advokátní kanceláře Taylor Wessing. Ve své praxi se zaměřuje na korporátní právo a fúze a akvizice. V minulosti poskytovala poradenství zejména v oblasti korporátního a soutěžního práva a asistovala při transakcích tuzemských i zahraničních firem.

Nového partnera přivítala poradenská společnost **KPMG ČR**. Za oblast M&A nově odpovídá **Igor Mesenský** (na snímku), který má za sebou více než 21 let praxe v této oblasti. Před nástupem do KPMG vedl poradenský tým odpovědný za služby ve střední a východní Evropě, řídil tak rozsáhlé projekty v Česku i v zahraničí. Spolu s ním společnost posiluje pětičlenný tým.

Mezinárodní advokátní kancelář **bvp Braun Partners** poskytovala právní poradenství společnosti PREměření při koupi rodinné firmy Solarinvest – Green Energy, specialisty na střešní fotovoltaické systémy. Na transakci pracoval vedoucí právního týmu energetiky a partner kanceláře Marc Müller spolu s advokáty Michalem Fógelem a Lucií Kalašovou.

Novým vedoucím týmu pro bankovníctví a pojišťovnictví advokátní kanceláře **Arrows** je Marcel Janíček. Působil v advokátních kancelářích Samak, Havel & Partners a Clifford Chance. Poskytoval poradenství předním bankám ohledně akvizičního a realitního financování. kk

Novinky z vaší kanceláře zasílejte na e-mail: katerina.kolarova@lidovky.cz